

PLAZMA TÜPLERİNİN ACİLLERDE KULLANIMI

Prof. Dr. Ebubekir BAKAN

Atatürk Üniversitesi

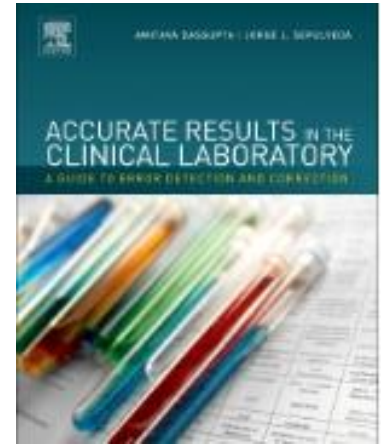
ERZURUM

Hata Kaynakları

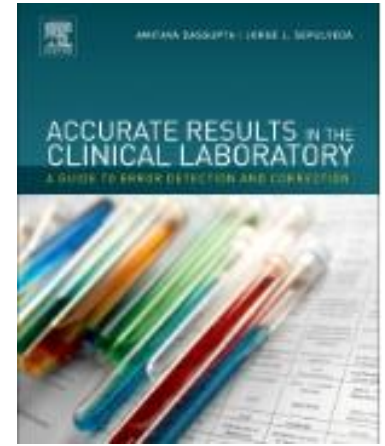
- Laboratuvar işlemlerinin otomatizasyon sıralaması:
  - A- Analitik
  - B- Preanalitik
  - C- Prepreanalitik
  - D- Postanalitik
- Laboratuvar işlemlerinde günümüzde hata analizi:
  - A- Analitik (%15)
  - B- Prepreanalitik + Preanalitik (%62)
  - C- Postanalitik (%23)

Hata Kaynakları

- Analiz dışı hata kaynakları sayısı: 49
- Analitik hata kaynakları sayısı: 8
- Bu onlarca preanalitik hata kaynağından bir kısmı biyoinformatik sayesinde ortadan kalkmıştır.

Yüksek Preanalitik TAT başlığı altında üç madde var

A- Geç numune transportu

B- Testin laboratuvarda çalışılmaya geç başlanması

C- Acil testin kısa sürede sonuçlandırılmaması

Buna göre **TAT uzaması** da bir preanalitik uygunsuzluk olarak kabul edilmektedir.

Plazma vs. Serum Tüpleri

TÜP	İÇERİK	ANALİT YELPAZESİ	SANTRİFÜJ ÖNCESİ BEKLEME (DK)	SANTRİFÜJ SÜRESİ (DK)	SANTRİFÜJ SONRASI FİBRİN OLUŞMA OLASILIĞI
SST	Pıhtı aktivatörü + jel separatör	Geniş	30	5	Var
RST	Trombin + jel separatör	Geniş	5	3	Nadir
PST	Li-Heparin + jel separatör	Orta	-	5	Yok
BARRICOR™	Li-Heparin + mekanik separatör	Geniş	-	3	Yok

Plazma vs Serum

- Analitik açıdan

- Önemli ölçüde konsensus var
- Analitlerde uyum oldukça iyi
  - Türkiye Diyabet Vakfı, kan glukozu ölçümünde referans yöntem olarak venöz plazmada glukoz oksidaz yöntemini öneriyor

- Preanalitik açıdan

- Numune kalitesi ve kullanımı açısından **plazma** biraz önde.

Plazma vs Serum

	PLAZMA	SERUM
VERİM (% Max)	55	50
TAT (Uzaması, dk)	0	30

Guder W, Narayanan S, Wisser H, Zawta B, editors. What has to be done on specimen arrival? - specimen processing, centrifugation, distribution. In: Guder W, Narayanan S, Wisser H, Zawta B eds. Diagnostic samples: From the patient to the laboratory. 4th ed. Weinheim: Wiley, 2009. p. 44-5.

Plazma vs Serum

	PLAZMA	SERUM
POCT için kullanım	Evet Santrifüj öncesi kullanıma uygun	Hayır Uygun değil
Hemoliz	Çok az	Olabilir Pıhtılaşma sırasında RBC'den Fe, Hb, K sızabilir
Yüksek hızda santrifüj	Evet Yüksek hızda hemoliz ve trombositoliz olmaz	Hayır
Santrifüj sonrası hemen ayırma	Gerekmez	Gerekir Bekledikçe serum bileşenleri değişebilir
Santrifüj sonrası fibrin oluşumu	Oluşmaz	Oluşabilir

Niçin Barricor Plazma Tüpü?

- Numune kalitesini ve stabilitesini **arttırmak** için
- Santrifüj süresini **düşürmek** için
- Analizörlerde (on-line veya off-line) down-time süresini **azaltmak** için
  - Jel ve pıhtı ile ilgili numune probu tıkanması
  - ISE ünitesinde elektrotların performansının düşmesi
- Jel adsorpsiyonuna bağılı olarak test interferenslerini **önlemek** için
  - Ör., bazı TDM analizleri.

Barricor Nasıl Bir Tüp?

- Steril
- Mekanik ayırıcılı
- Hemogard™ kapaklı
- Plastik
- İç kısımda antikoagulan **Li-Heparin** bir yüzey kaplaması bulunur.

Clinical and Laboratory Standards Institute. Collection, Transport, and Processing of Blood Specimens for Testing Plasma-Based Coagulation Assays and Molecular Hemostasis Assays; Approved Guideline. 5th ed. CLSI Document H21–A5. Wayne, PA: Clinical and Laboratory Standards Institute; 2008.

Brandhorst G, Engelmayer J, Götze S, Oellerich M, von Ahsen N. Pre-analytical effects of different lithium heparin plasma separation tubes in the routine clinical chemistry laboratory. Clin Chem Lab Med. 2011;49:1473–7.

BD Vacutainer® Barricor™ Plasma Blood Collection Tube with BD Hemogard™ Safety Closure. Technical Information Sheet. Product Catalogue Number: 365050

Barricor Nasıl Bir Tüp?

- Tüp tıpası ve mekanik ayırıcı sürfaktan bazlı silikon kaplı
  - Bu da tıpa ve seperatörün mekanik hareketlerini kolaylaştırır.
- **Preanalitik** sistemde **decapping** işlemi kolay
- Preanalitik sistemlerin **düşük santrifügasyon hızlarında bile** seperatörün yerine yerleşmesi kolay

Biz ne yaptık?

Laboratuvarımızda kullanılan SST tüp sayısının %10 kadarının acil çalışılması gereken hastalardan istendiğini belirledik.

- **Acil** birimlerden
- **Yoğun bakım** ünitelerinden
- **Kür** alan hastaların hizmet aldığı gününbirlik **onkoloji** biriminden

gelen bu acil numunelerde **TAT'ı kısaltmak** amacıyla farklı kapak rengi sayesinde onlarca tüp içinden **kolayca seçilebilen RST** kullanmaya başladık.

Biz ne yaptık?

- Onbeş yılı aşkın bir süre RST kullanımını sonunda RST'ye alternatif **Barricor** plazma tüpü çıkageldi.
- **Önce:** Barricor'un SST ile analitik uyumunu belirlemek için **ISE, fotometrik, turbidimetrik, immunoturbidimetrik, kemiluminometrik** yöntemlerle çalışan tüm testler laboratuvarımızda karşılaştırmalı çalışıldı.
- **Sonra:** Acil numuneler için kullandığımız RST ile elde edilen **TAT iyileşmesi** ve **numune izleminin** plazma tüpü ile de aynen sağlandığı belirlendi.

Biz ne yaptık?

- Modüler preanalitik otomasyon tedarikçileri **Roche, Beckman, Siemens** ve **Abbott** sistemlerinin içinde **en düşük santrifügasyon hızına sahip Beckman PP sistemine Barricor** yüklendi.
- Santrifüj ve kapak açma işlemleri takip edildi. **Mekanik separatörün tüm tüplerde yerine yerleştiği ve kapaklarının problemsiz açıldığı** belirlendi.
- Depomuzdaki RST stokları bitince Ocak 2018 - Aralık 2020 arası 3 yılın ihtiyacı için **Barricor** ile sözleşme yapıldı.

DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİM